

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

§. II. De variis causis, indicis, seu conjecturis, ex quibus oriuntur ac desumuntur præsumptiones, & quam vim probationes habeant.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](#)

censetur plena, perfecta, & liquida probatio, modò per contrariam probationem non fuerit improbata. Utrum autem fieri possit sententia, dependenter à sola præsumptione hominis, Judicis arbitrio relinquitur, uti mox dicetur.

§. II.

De variis causis, indiciis, seu conjecturis, ex quibus oriuntur ac desumuntur præsumptiones. & quam viam probationis habeant?

Ex vehementi & violenta præsumptione, sive ab aduersa parte allegata ea manifestata sit, sive non, sed aliud in iudicio manifestata sit absque alia probatione, procedere potest. Judex ad sententiam definitivam etiam condemnatoriam; non tantum si agatur civiliter, sed etiam in causis criminalibus, non tantum ad pœnam extraordinariam infligendam, sed etiam ad pœnam ordinatam in criminibus occultis, & quæ sunt difficilis probationis, uia habetur ex e. Afferte 2, ex e. Ligeris 12. & ex e. Tertio 13. b. t. ne sapient ex defectu probationis alterius jus alteri pereat, aut crimina impunita maneant.

§. III.

Vnde sumantur aliae præsumptiones non violentæ?

Primò quod in delictis commissis, in dubio v. g. præsumatur dolus, ex e. Sicut 1. b. t. pater, qui enim noxious est alteri, quod malo animo hoc fecerit, facile præsumitur, nisi contrarium probetur, vel alia validior præsumptio prævaleat, per quam prior elidatur. Ut patet ex L. 1. Cod. ad leg. Cornel. de siccariis.

Non tamen præsumpto hæc sufficit, quæ est ad solum conatum criminis, cum non secuto, saltem juxta receptionem ipsius & consuetudinem, qua nisi effectu sequatur, conatura solum ordinarij, quæ crimen tale puniri solet, non punit, nisi lex expressa eum hocce cipiat, aut crimen sit valde atrocis, & abusus valde propinquus effectu præsumitur ex bona conversatione in adolescentia, eadem enim in virili aetate & senectute e. Ex studiis h. t. & ex e. Cum in iuventute 15. e. Ex iuxta illud proverbiorum 22. Adolescentia juxta viam suam etiam cum sennenti, secedet ab ea, & universum experitudo rei statu tempore præsumitur de futuro prout habetur in e. Scribam 9. b. 1. (ad temporis usu necessarij vel veri similitudinum immutetur) & ex præteritate prædicti prout Glossa colligit in cit. e. Scribam 3. ex prius datis & neglectis &c. que tamen præsumptiones sapient fallunt, luxuria & Angelicus Iuvennis senibus satanizatis annis.

Tertiò præsumitur contra illum, qui declinat iudicium, & præsumitur prout quis se offert iudicio, prout constat ei Nullus 4. hoc titulo, (sicut enim illum mere judicatur conscientia mala, in conscientia, bona gaudere videtur) fugiens, sive post, sive ante inquisitionem accusationem, metu tamen hujus futuri nec semiplenam probationem facit, sed leviter tantum suspicionem, cum magis præsumtur debeat fugisse, ad declinandum multo gravem iudiciale processum, quoniam conscientiam criminis, nisi fuga ipsa præcificium delictum in tali persona esset, si fugit in milite, aut fuga fieret ex publica cause.